

TTY / Kone- ja tuotantotekniikan laitos

MEI-02021 LÄMPÖTEKNIikka

Tentti 15.11.2016 / Seppo Syrjäjä

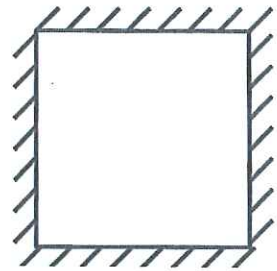
Sallittu kirjallisuus: kaavakokoelma

Palauta kaavakokoelma tentin jälkeen; älä tee siihen merkintöjä

Graafisen laskimen käyttö sallittu

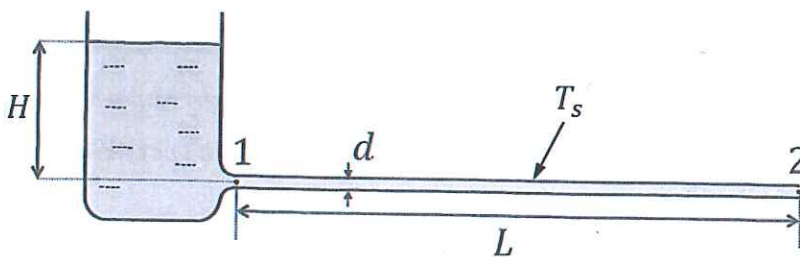
1. Lämpöeristetyssä säiliössä kuivan ilman paine $p = 2$ bar ja lämpötila $T = 20$ °C.

- Mikä on säiliössä olevan ilman massa, jos säiliön tilavuus $V = 1$ m³?
- Säiliön tilavuus muuttuu isentrooppisesti ($s = \text{vakio}$) arvoon $V = 1,2$ m³. Laske tilavuusmuutoksen jälkeiset p ja T ?
- Säiliössä ($V = 1$ m³) olevalle kuivan ilman ja vesihöyryn seokselle paine $p = 1$ bar ja lämpötila $T = 20$ °C. Paljonko seoksessa on vettä, jos seoksen suhteellinen kosteus $\phi = 70$ %?
- Mikä on c-kohdan seoksen kastepiste?

2. Säiliöstä virtaa putken läpi öljyä 1 kg/s. Putken pituus $L = 10$ m ja halkaisija $d = 30$ mm. Öljylle tiheys $\rho = 860$ kg/m³ ja kinemaattinen viskositeetti $\nu = 8 \cdot 10^{-5}$ m²/s.

- Onko virtaus laminaari vai turbulenti?
- Mikä on paine putken alussa (kohta 1), jos ulosvirtauksessa (kohta 2) paine on 1 bar?
- Laske H (kertahäviöitä ei tarvitse ottaa huomioon).
- Mikä on lämmönsiirtokerroin putken lopussa, jos putki on hyvin pitkä ($L \rightarrow \infty, d = 30$ mm). Putken pintalämpötila $T_s = 20$ °C ja säiliössä olevan öljyn lämpötila on 80 °C? Öljylle lämmönjohtavuus $k = 0,14$ W/(m K) ja $Pr = 900$.

3. (a) Mikä on työn ja lämmön ero termodynamiikassa?

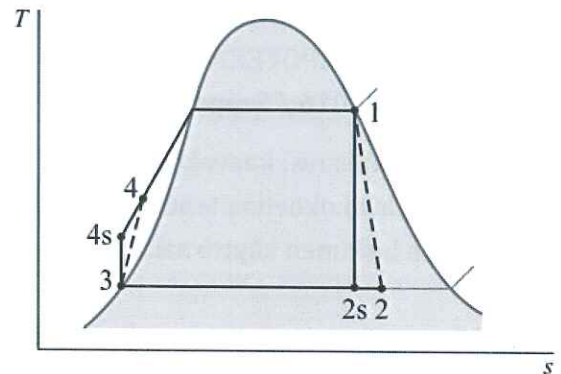
(b) Osoita, että ideaalikaasulle $\Delta u = \frac{R}{\gamma-1} \Delta T$ ($u = \text{sisäenergia}$).

(c) Osoita, että ideaalikaasulle äänennopeus $c = \sqrt{\gamma RT}$, kun $c^2 = (\partial p / \partial \rho)_s$. Vihje: hyödynnä isentrooppisen prosessin yhtälöä $p v^\gamma = \text{vakio}$.

4. Kuva esittää T-s -tasossa yksinkertaista höyryprosessia, jossa vesihöyry tulee turbiiniin kylläisessä tilassa (piste 1).

(a) Mikä on höyryn lämpötila pisteissä 1 ja 2, kun $p_1 = 3 \text{ MPa}$ ja $p_2 = 0,05 \text{ MPa}$?

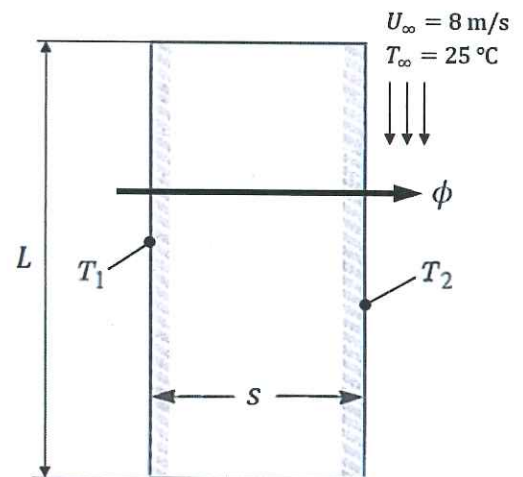
(b) Määritä entalpiat kaikissa kuvan pisteissä (1, 2s, 2, 3, 4s ja 4), kun isentrooppinen hyötysuhde sekä turbiinille että pumpulle on 85 % (huomaa, että $p_3 = p_2$ ja $p_4 = p_1$).

5. Kuvan mukaisen seinän (paksuus $s = 6 \text{ cm}$, korkeus $L = 1 \text{ m}$ ja leveys 2 m) läpi siirtyy lämpöä johtumalla. Ulkopinnalta lämpö siirtyy ympäristöön pakotetulla konvektiolla ja säteilemällä. Ulkopinnan lämpötila $T_2 = 75 \text{ °C}$. Ulkopinnalle puhallettavan ilman nopeus $U_\infty = 8 \text{ m/s}$ ja lämpötila $T_\infty = 25 \text{ °C}$ (myös ympäröivien seinien lämpötila on 25 °C).

(a) Laske lämpövirta ϕ ulkopinnasta sekä sisäpinnan lämpötila T_1 , kun ulkopinnalla otetaan huomioon vain konvektio (oleta laminaari rajakerros).

(b) Kuten a-kohta, mutta ota huomioon ulkopinnalla myös säteily. Ulkopinnan emissiviteetti $\varepsilon = 0.8$.

Ilmalle kinemaattinen viskositeetti $\nu = 1,8 \cdot 10^{-5} \text{ m}^2/\text{s}$, lämmönjohtavuus $k = 0,028 \text{ W}/(\text{m K})$ ja $Pr = 0,71$. Seinämateriaalille $k = 1 \text{ W}/(\text{m K})$.